

LBRIS

We know
books

Percival Everett

Copacii

Traducere din limba engleză și note
BOGDAN PERDIVARĂ

LITERA
București

LBRIS

We know
books

SUS

Parale, Mississippi, arată exact cum sună. Agățat de localitate în acea persistentă tradiție sudică a ironiei, la care se adaugă la fel de tradiționala tinichea în coadă a neștiinței, numele se face parcă nițel trist, o pecete a ignoranței țanțoșe ce-ar putea, până la urmă, să fie primită cu brațele deschise, de vreme ce, hai să recunoaștem, de pierit n-o să piară.

Lângă Parale era o zonă ce-ar fi putut fi considerată, cu îngăduință, o suburbie, poate chiar un cartier, o adunătură nu tocmai mărunță de reședințe placate cu panouri de PVC, locuințe cu un etaj și case-vagon numită neoficial Mărunțiș. Într-una dintre curțile dosnice, cu iarbă muribundă, împrejurul marginilor fărâmițate ale unei piscine goale, abandonate, construită deasupra nivelului solului și împodobită cu sirene spălăcite, se desfășura o mică reuniune de familie. Întrunirea nu era nici festivă și nici specială, ci una obișnuită.

Se aflau acasă la Wheat Bryant și la soția lui, Charlene. Wheat șoma, era tot timpul, neîntrerupt, constant între slujbe. Charlene, una-două, se apuca să arate că vorba asta, *între*, duce de obicei cu gândul la ceva aflat la ambele capete, la două lucruri sau destinații, și că Wheat avusese o singură slujbă toată viața lui, așa că era între nimic și nimic. Charlene lucra ca recepționeră la Parale Înlocuiri Tractoare Proprietar J. Edgar Price (numele

oficial al firmei, fără virgule), atât în vânzări, cât și pe partea de service, deși afacerea nu înlocuise în ultimul timp prea multe tractoare, ba nici nu reparase cine știe ce. Erau vremuri grele pentru Parale și împrejurimi. Charlene purta mereu o bluză galbenă cu spatele gol, de aceeași nuanță cu părul vopsit și tapat, și făcea asta doar fiindcă îl scotea pe Wheat din pepeni. Wheat bea doză după doză de bere Falstaff și își aprindea una de la alta țigări marca Virginia Slims, pretinzându-se unul dintre tipii ăia feminiști pe chestia asta, spunându-le copiilor că pileala e necesară ca să-i țină burdihanul la nivelul optim de balonare și că pufăitul țigărilor e important pentru bunul curs al digestiei.

Când ieșea pe afară, mama lui Wheat, Buni Carolyn sau Buni C, se preumbla într-o mașinuță electrică din cele cu cauciucuri late de la Sam's Club; fusese, ce mai încolo-încoace, împrumutată pe termen nelimitat de la Sam's Club din Greenwood. Mașinuța de golf era roșie, cu litere albe care alcătuiau inscripția *am's Clu*. Motorășul electric trudit emitea un zbârnăit neîntrerupt care făcea din conversația cu bătrâna o întreprindere mai degrabă dificilă.

Buni C era mereu un picuț tristă. Și de ce să nu fie: îl avea pe Wheat drept fiu. Charlene o detesta aproape la fel de mult pe cât îl ura pe Wheat, însă n-o arăta niciodată; era totuși femeie în etate, și în sud vârștncii sunt respectați. Cei patru nepoți ai ei, de la trei la zece ani, nu semănau mai deloc unii cu alții, cu toate că n-ar fi putut fi de altundeva ori ai altcuiva. Îi spuneau pe numele mic tatălui, iar mama și-o strigau Pițipoancă Aurie, apelativul folosit de Charlene când trâncănea la stația radio cu camionagiii, noaptea târziu după ce familia se ducea la culcare și ocazional când gătea.

Pălăvrăgelile astea radioamatoristice îl scoteau din țâțâni pe Wheat, în parte fiindcă îi aduceau aminte de singurul loc de muncă pe care-l avusese vreodată: condusul unei furgonete cu fructe și legume pentru lanțul de magazine alimentare Piggly Wiggly. Postul și-l pierduse când îl furase somnul la un moment dat și ieșise de pe Podul Tallahatchie cu camioneta. Nu de tot, însă cabina se bălăngănisese peste râul Little Tallahatchie ceasuri multe până să-l salveze careva. În cele din urmă îl culeseră în cupa unui excavator adus din Leflore. Și-ar fi putut păstra locul de muncă, cine știe, dacă furgoneta n-ar fi rezistat pe muchie de cuțit, dacă ar fi plonjat simplu și rapid, imediat și anticlimactic de pe pod, în râul gloduros de dedesubt. Însă așa se potriviseră lucrurile, că povestea avusese timp berechet să se umfle și să apară la CNN, la Fox și pe YouTube, repetată tot la douăsprezece minute și ajunsă virală. Imaginea care pusesese capac fusese un cadru cu vreo patruzeci de doze goale de bere Falstaff răsturnându-se din cabină și căzând ploaie în curentul de sub pod. Nici chiar asta n-ar fi fost peste măsură de rău dacă Wheat n-ar fi avut, la descinderea printre dinții cupei, o doză de bere încleștată în pumnul gras.

La reuniune era prezent și băiatul cel mai mic al fratelui lui Buni C, Junior Junior. Părintelui său, J.W. Milam, i se spunea Junior, așa că fiul rămăsese Junior Junior, niciodată J. Junior, niciodată Junior J., niciodată J.J., ci Junior Junior. Tătâne-său, numit Doar Junior după nașterea fiului, pierise de la „cancer d-ăla”, cum îi spunea, vreo zece ani mai târziu, Buni C. Plecase dintre cei vii la nici o lună după Roy, bărbatul ei și tatăl lui Wheat. Femeii i se părea cumva important că muriseră amândoi de aceeași chestie.

– Buni C, nu ți-i cald cu pălăria aia de tot râsu’? a zberiat Charlene la bătrână, acoperind zumzetul mașinuței.

– Ce zici colea?

– Că, adică, pălăria aia nici nu-i de pai. Zici că-i o prelată de vinil sau pe-acolo. Și nu-i găuri pe un’ să răsufle.

– Cum?

– Nu te-aude, Pițipoancă Aurie, a spus băiatul ei de zece ani. N-aude nimica. Îi surdă ca o ciubotă.

– Lăsați-o în pace pe mămica, a zis Wheat râzând pe înfundate.

Era cu puțință să fi râs pe înfundate. Cine-ar fi putut spune? Gura îi era sucită într-un rânjet șui, permanent. Mulți credeau că suferise un atac cerebral minor luna trecută, când băgase în el costițe ca spartul.

– Iară poartă pălăria aia care-i încinge creierul, a zis Charlene. Are să se-mbolnăvească.

– Și ce? Ei nu-i pasă. Ție ce naiba-ți pasă, apropo? a spus Wheat.

Junior Junior a înșurubat la loc capacul pe sticla băgată într-o pungă de hârtie și a rostit:

– De ce căcat n-aveți și voi apă-n piscină, colea?

– A naibii drăcie scapă, l-a lămurit Wheat. I-o fisură-n perete, pe marginea unde-a căzut lată-ntr-o dungă Mavis Fell, cu ditai curu’. Nici măcar nu se ducea să-noate, a trecut numa’ și-a picat peste.

– Da’ cum de-a reușit să cadă așa?

– Îi grasă, asta-i, Junior Junior, a zis Charlene. Greutatea se apleacă-ntr-o parte și-n partea aia tre’ să se ducă. Gravitație. Știe Wheat ce și cum. Așa-i că, Wheat? Știi tot ce-i de știut despre gravitație.

– Du-te-n mă-ta, a replicat Wheat.

– Nu accept genu’ ăsta de vorbe pe lângă nepoței, a zis Buni C.

– Și cum mama dracului de-a auzit? s-a minunat Charlene. Zbierete n-aude, asta aude.

– Am io auz destul, a bombănit bătrâna. Așa-i că, Lulabelle?

– Păi, cum nu, a zis fata, care suise în poala bunicii. Auzi câte-n lună și-n stele. Nu, Buni C? Mai că ești c-un picior în groapă, da’ de auzit auzi nevoie mare. Zic io bine, Buni C?

– Așa-i, păpușică.

– Așa, și ce-o să faceți cu bazinu’? a stăruit Junior Junior.

– De ce? a întrebat Wheat. Vrei să-l cumperi? Ți-l vând cât ai zice pește. Fă-mi o ofertă.

– Mi-ar încăpea ceva porci în țarcul ista. Doar fundu’ să-l scot și să bag colo porcii.

– Ia-mi-l de pe cap, a zis Wheat.

– Aș putea să aduc porcii colea. Mai ușor mi-ar fi așa, nu crezi?

Wheat a scuturat din cap.

– Da’ după aia o să-ți miroșim ție scroafele. N-am chef să-ți miroș scroafele.

– Ei, hai, iote ce frumos e aranjat și pregătit aicea. Ar’ să fie mult de muncit cu mutatu’. Junior Junior și-a aprins un trabuc verde, sfrijit. Îți rămâne și ție un porc. Ce părere ai?

– Nu-mi trebuie nici un căcat de porc, a răspuns Wheat.

– Gurița! a răcnit Buni C.

– Dacă vreau șuncă, mă duc la prăvălie, a urmat Wheat.

-Și-o cumperi pe banii mei, a intervenit Charlene. Adă porcii-ncoace, Junior Junior, da' vreau să-mi rămâie doi, din ai barosani, și să-i măcelărești tu.

-S-a făcut.

Wheat n-a mai scos o vorbă. S-a dus mai încolo, ca s-o ajute pe cea de trei ani să se urce în mașinuța roz de plastic.

Buni C privea pierdută în gol. Charlene s-a oprit un minut s-o studieze.

-Buni C, ți-i bine?

Bătrâna nu a răspuns.

-Buni C?

-Ce-i cu ea? a întrebat Junior Junior, aplecându-se într-acolo. Un atac de dambla ori ceva?

Buni C i-a făcut să tresară.

-Da' de unde, barabulă cu grai ce ești, n-am io nici o dambla. Mă jur, nu mai poate omu' să stea și să cujete la viață pe-aicea fără să vină vrun nepricopsit s-acuze c-a făcut atac. N-ai făcut cumva *tu* un atac? Că la tine se văz simptome.

-Da' ce te-nfoi așa? a mormăit Junior Junior. Charlene s-a holbat la tine prima.

-Lasă-l pe el, a zis Charlene. La ce te gândeai colo, Buni C?

Buni C și-a aruncat iarăși privirea departe.

-La ceva ce-aș vrea să nu fi făcut io. La minciuna care le-am spus-o cu atâta amar de vreme în urmă, despre băiatu' ăla, negroteiu'.

-Doamne sfinte, a făcut Charlene. Iarăși s-a pornit cu asta.

-I-am făcut bucata lu' cioara a mică. Cum se zice la cartea sfântă, ce-ai făcut ți se-ntoarce însutit.

-Ce carte sfântă-i aia? a întrebat Charlene. *Arme și Muniții?*

-Nu, îi Biblia, păgâno.

Peste curte s-a lăsat tăcerea. Bătrâna și-a urmat vorba.

-N-am zis că mi-a zis el mie ceva, da' Bob și J.W. o ținut-o langa că mi-a zis și le-am făcut pe plac. Doamne, tare bine era să n-o fi făcut. J.W. îi ura din rărunchi pe negrotei.

-Lasă, că-s trecute toate de-acu', Buni C. Potolește-te, hai. Nimica n-ar' să schimbe ce-a fost odată. Nu-l poț' aduce 'napoi pe băiat.

2

Ajutorul de șerif Delroy Digby își conduce mașina de patrulă Crown Victoria, veche de doisprezece ani, peste podul Tallahatchie când a primit un apel să se îndrepte spre Mărunțiș. A oprit în bătătura lui Junior Junior Milam și a văzut-o pe nevastă-sa, Daisy, vânzolindu-se și bocind, fluturându-și brațele ca o nebună. Delroy ieșise cu Daisy pentru scurt timp în liceu, dar încetase când ea, la un moment dat, îl mușcase de limbă. Se înrolase în armată, devenind furier în serviciul de intendență. La înapoierea în Mississippi o găsisse pe Daisy gata măritată cu Junior Junior și însărcinată cu al patrulea copil. Copilul acesta îl avea acum agățat la șold pe când se vântura de colo-colo, iar ceilalți trei stăteau ca niște zombi pe prima treaptă a verandei.

–Care-i treaba, Daisy? a întrebat Delroy.

Daisy s-a oprit din fluturat brațele și l-a privit lung. Avea fața boțită de plâns, ochii roșii și înfundați în orbite.

–Ce-i? Ce-ai pățit, Daisy? a îmboldit-o Delroy.

–În odaia cea mai din dos. Îi Junior Junior. Doamne sfinte, crez că-i mort, a zis în șoaptă, cu să n-o audă odraslele. Musai că-i mort. Numa' ce ne-am întors de la talciocu' ăl mare, din parcare de la Sam's Club. Copchiii n-o văzut nimica. Doamne sfinte, îi de toată groaza.

–OK, Daisy. Rămâi aici.

–Mai îi ceva colo-n spate, a adăugat femeia.

Delroy a dus mâna la pistol.

–Ce?

–Careva. Și ăla-i mort. Musai că-i mort. Da, îi mort ca toți morții. Tre' să fie. Ai să vezi.

Delroy era nedumerit acum și cam speriat. La slujbă nu făcea decât să numere suluri de hârtie igienică. S-a întors la mașină și a pus mâna pe stație.

–Hattie, aici Delroy. Am ajuns la Junior Milam acasă și crez c-o să fie nevoie de ceva întăriri.

–Brady nu-i departe. Îl trimit încolo.

–Mulțam fain, Hattie, săru' mâna. Zi-i că-s în spațele casei.

A lăsat din mână stația de emisie-recepție și s-a întors la Daisy.

–Mă duc s-arunc și io o privire. Să-l trimiți înapoi în spate pe Brady, când apare.

–Odaia-i chiar lângă bucătărie. Delroy, a zis ea lăsându-și blând o palmă peste brațul lui, știi, mereu mi-a plăcut de tine când eram la liceu. N-am vrut să te mușc de limbă, îmi pare grozav de rău. Phyllis Tucker Rapida mi-o zis că la toți băieții îi place asta, așa că am făcut-o. Ție nu ți-o plăcut. Prea tare te-am mușcat, așa zic.

–OK, Daisy. Agentul și-a aruncat departe privirea, apoi s-a răsucit iarăși spre femeie. Daisy, nu l-ai omorât tu, așa-i?

–Delroy, io am chemat poliția.

Delroy s-a uitat țintă la ea.

–Nu, nu l-am omorât. Pe nici unu' din ei.

Delroy nu a scos pistolul din toc când a intrat, dar a rămas cu degetele strânse pe patul armei. A pășit agale prin camera din față. Era întuneric din pricina

ferestrelor remarcabil de mici. Pe policioară se vedea un șir de trofee miciuțe de la bowling. Șemineul era înșesat cu puzderie de castronașe de plastic viu colorate, farfuri și cești. Casa era așa de nemișcată și de tăcută, încât s-a speriat și a luat pistolul în mână. Dacă ucigașul era încă acolo? Să se întoarcă oare afară și să-l aștepte pe Brady? Dacă făcea așa, era cu puțință ca Daisy să-l creadă lipsit de curaj. Brady avea cu siguranță să-l ia în râs, să-l facă iepuraș fricos. Așa că a continuat să înainteze. A aruncat prin fiecare dormitor câte o privire în trecut, după care s-a oprit vreme lungă în bucătărie înainte de a împinge ușa camerei din dos. Cizmele i-au scrâșnit tare pe linoleumul încrețit.

Îndată ce-a pătruns în odaie, a rămas în loc. Nu se putea mișca. Nu mai văzuse în viața lui doi oameni într-atât de morți. Și trecuse printr-un afurisit de război. Persoana sau lucrul pe care-l socotea a fi Junior Junior avea craniul însângerat, zdrobit. I se vedeau bucăți din creier. O bucată lungă de sârmă ghimpată ruginită îi era petrecută de mai multe ori pe după gât. Un ochi îi fusese ori scobit, ori smuls și zăcea lângă coapsa lui, holbându-se în sus. Peste tot, numai sânge. Un braț îi era sucit într-un unghi imposibil la spate. Pantalonii îi fuseseră trași în jos, până mai jos de genunchi. Pânțelele îi era acoperit cu o pojghiță opacă de sânge și se părea că-i lipsește scrotul. La vreo trei metri de Junior Junior se afla corpul unui bărbat mărunț, negru. Fața îi era bătucită oribil, capul, umflat, gâtul, plin de cicatrici, părând cusut de restul trupului. Sânge nu părea să-i curgă, însă era neîndoielnic răposat. Bărbatul de culoare purta un sacou albastru-închis. Delroy s-a uitat iarăși spre Junior Junior. Labele expuse ale picioarelor păreau ciudat de vii.

S-a speriat nițel când Brady i-a apărut în spate.

-Doamne apără și păzește! a făcut Brady. Fir-ar să fie! Ăsta-i Junior Junior?

-Așa cred.

-Vreo idee cine-i cioara?

-Habar n-am.

-Ce dezastru, a icnit Brady. Doamne-Dumnezeule, Isuse Cristoase. Ian te uită la asta. N-are coaiele la el!

-Văd.

-Cred că-s la cioroi în mână.

-Ai dreptate, a replicat Delroy aplecându-se de șale ca să se uite mai bine.

3

–Mă-sa-n cur, mi-i scârbă de omucideri mai tare ca de orice, a zis șeriful Red Jetty. Îți strică uite-așa ziua.

–Fiindcă-i atâta risipă de viață? a întrebat legistul, reverendul Cad Fondle.

Tocmai îi declarase decedați pe Junior Junior și pe bărbatul negru neidentificat, fără să-i atingă măcar cu un deget.

–Nu, fiindcă-i o mizerie de zile mari.

–Mult sânge, așa-i, a zis Fondle.

–Mi se rupe mie de sânge. Îi vorba de afurisitele de hârțoage, a mormăit Jetty arătând către podea. Ce-o să faci cu coaiele lu' alde Milam de colo?

–Zi-le la băieții tăi să le pună la rece. Nu prea văd rostu' să i le coasem la loc. O să decidă asta omu' de la pompe funebre, cu familia.

Șeriful Jetty s-a lăsat pe vine, grijuliu să nu pună vreun genunchi jos, și a studiat corpul bărbatului de culoare lăsându-și pe-o parte capul.

–Ce vezi, Red? a întrebat Fondle.

–Nu-ți pare cunoscut?

–Nu-mi dau seama cum arată. Vătămările-i grave.

Plus că, pentru mine, arată toți la fel.

–Crezi că Junior Junior i-o fi făcut asta?

Fondle a scuturat din cap.

–Nici una din leziuni nu pare proaspătă.

–Bun, hai să-i aruncăm în dubă și să-i ducem la morgă.

Jetty s-a uitat peste umăr în bucătărie.

–Delroy! Adu sacii.

–Să dăm cu pulbere de amprente? a întrebat Delroy. N-am pus mâna pe nimica. În camera asta, cel puțin.

–Ce să ne mai batem capu'? Bun, fie, la naiba, de ce nu? Tu și Brady să vă apucați. Apoi să ajutați la curățatu' sângelui.

–N-am asta în fișa postului, a spus Brady.

–Vrei să-ți păstrezi postu' ăla din fișă? a întrebat Jetty.

–Curățatu' sângelui, a repetat Brady. Hai încoace, Delroy.